

ziekenhuizen stuurden precieze cijfers: honderdnege-en-zestig patiënten. Alleen al in het ziekenhuis te Deventer bleken bovendien zeven ex-gedetineerden overleden te zijn. Aan enkele ziekenhuizen brachten Groeninx van Zoelen, van der Feltz en de Walle vervolgens toen nog een persoonlijk bezoek. Zij zagen er dat verscheidene ex-gedetineerden volkomen uitgeput, soms zelfs gedeeltelijk verlamd in bed lagen.

Met hun gegevens zochten de drie ambtenaren van het Openbaar Ministerie vervolgens 'meerdere hooggeplaatste leden van de staande en de zittende magistratuur in den lande op met verzoek deze zaak te entameren. De daarbij opgedane ervaringen waren', schreven zij kort na de bevrijding, 'zeer deprimerend, aangezien in vele gevallen als antwoord werd gegeven dat de executie een aangelegenheid was van de bezettende macht'¹ – anders gezegd: die 'hooggeplaatste leden van de staande en de zittende magistratuur' waren niet bereid om ook maar een vinger uit te steken. Het werd eind januari voor Groeninx van Zoelen en van der Feltz eindelijk een justitiële autoriteit van voldoende algemeen gezag ontmoetten die zich onmiddellijk bereid verklaarde, hun actie over te nemen: mr. Wassenbergh, de officier van justitie te Amsterdam.²

Wassenbergh had, toen hij van Feitsma niets vernomen had, begin december bevorderd dat een deputatie uit de Amsterdamse rechtbank met vragen over Ommen bij Schrieke op audiëntie gegaan was – die deputatie had slechts te horen gekregen dat in Heerte mishandelingen voorgekomen waren, dat men er te zwakke gevangenen heengezonden had, dat er acht-en-twintig overleden waren, dat er nu een nieuw kamp was: Siegburg, en dat van toezicht door de Nederlandse rechterlijke macht geen sprake kon zijn. Wassenbergh had het gevoel dat hij met een kluitje in het riet gestuurd was – het bezoek van Groeninx van Zoelen en van der Feltz was hem zeer welkom. Hij verzocht om een nader rapport. Dat werd hem toegezegd. Groeninx van Zoelen, van der Feltz en de Walle verzamelden nog een aantal

rapport, naar Heerte werden geen gevangenen meer gezonden, overigens hadden zich daar en in Ommen, afgezien van het neerschieten van één vluchteling, geen 'Fälle eines unnatürlichen Todes' voorgedaan – de Rijke en de Vries waren kennelijk 'dem Einfluss der Propaganda erlegen.' (brief, 9 maart 1943, van *VuJ* aan Schrieke (*VuJ*, HA Justiz, 16 b)).

¹ Brief, 20 sept. 1945, van F. A. Groeninx van Zoelen, L. A. S. J. van der Feltz en W. L. de Walle aan L. H. K. C. van Asch van Wijck (Doc II-584). ² Wij herinneren er aan dat Wassenberghs parket in de zomer van '42 medewerking verleend had aan het onderduiken van Joden in het krankzinnigengesticht te Santpoort en dat hijzelf in de herfst de kwalijke praktijken van het hoofd van de recherche-afdeling van de *Hausraterfassung* aan de kaak gesteld had.